

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΕΝΤΟΜΑ – ΑΚΑΡΕΑ

αλευρώδη

θρύπας

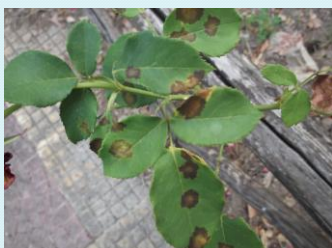

τετράνυχος

αφίδων

Μυκητολογικές ασθένειες

Μαύρη κηλίδωση

Περονόσπορος

Οΐδιο

Σκωρίαση

Εντομοκτόνο σαπουνιού

Υλικά - δοσολογίες :

- 1 κουταλάκι γλυκού βιοδιασπώμενο υγρό πιάτων ή 4 κουταλάκια γλυκού τριμμένο πράσινο σαπούνι σε 1 lt ζεστό νερό.
- 2 κουταλάκια γλυκού οινόπνευμα για να μην αφρίζει το διάλυμα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Παρασκευή διαλύματος:

Ανακατεύουμε καλά και ψεκάζουμε. Επαναλαμβάνουμε κάθε εβδομάδα όταν χρειαστεί.

Είναι κυρίως δραστικό στα έντομα με μαλακό κέλυφος όπως τα ακάρεα (αράχνες ή τετράνυχτοι), οι θρίπες, οι αφίδες (μελίγκρες) και αλευρώδη (μικρά έντομα άσπρου χρώματος στα κάτω μέρη των φύλλων). Το σαπούνι εισχωρεί στην μεμβράνη του σώματος και κάνει το έντομο να ξεραθεί.

Σημείωση: το εντομοκτόνο - σαπούνι δεν έχει προληπτική δράση. Δρα με την επαφή, δηλαδή πρέπει να είναι σε επαφή με το έντομο για να είναι αποτελεσματικό.

Εντομοκτόνο με βάση το σκόρδο

- **Υλικά – δοσολογίες:** Μια σκελίδα σκόρδο , 500 ml (2 φλιτζάνια) νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Βάζουμε μια σκελίδα σκόρδο σε ένα μπλέντερ και προσθέτουμε 500 ml νερό. Ανακατεύουμε μέχρι το σκόρδο να πολτοποιείται. Στην συνέχεια τοποθετούμε το υγρό μέσα σ' ένα δοχείο με καπάκι και το αφήνουμε για 24 ώρες. Κατόπιν στραγγίζουμε το υγρό και το αραιώνουμε με 4 λίτρα (12 φλιτζάνια) νερό.

Στο τέλος προσθέτουμε μία ή δύο σταγόνες από το εντομοκτόνο-σαπούνι ως συγκολλητική ουσία. Ψεκάζουμε τα προσβεβλημένα φυτά από ακάρεα (αράχνη), αλευρώδη, αφίδες και θρίπες.

Εντομοκτόνο με διάλυμα νερού , σκόρδου και καυτερής πιπεριάς

Υλικά - δοσολογίες :

- 1 λίτρο νερό
- 6 σκελίδες σκόρδο
- 2 μικρές καυτερές πιπεριές

Παρασκευή διαλύματος:

Σε 1 λίτρο νερό βάζουμε 6 σκελίδες σκόρδο και 2 μικρές καυτερές πιπεριές σε μπλέντερ. Αφήνουμε 2 μέρες το μείγμα και μετά το σουρώνουμε και ψεκάζουμε τα φυτά που έχουν προσβληθεί από τετράνυχο, κάθε εβδομάδα με τουλάχιστον 3-4 επαναλήψεις.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Εντομοκτόνο κρεμμυδιού

Υλικά - δοσολογίες :

- 350 γρ. ψιλοκομμένων βολβών.
- 10 λίτρα νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Ανακατεύουμε 350 γρ. ψιλοκομμένων βολβών σε 10 λίτρα νερό όπου παραμένουν για 24 ώρες. Το μίγμα μετά βράζεται σε χαμηλή φωτιά για 20 έως 30 λεπτά, φιλτράρεται και με αυτό ψεκάζονται τα φυτά που έχουν πρόβλημα.

Χρησιμοποιείται ως εντομοκτόνο, ιδιαίτερα εναντίον αφίδων και ακαρέων, ως μυκητοκτόνο και ως ενισχυτικό της άμυνας των φυτών

Κρύο έγχυμα τσουκνίδας για αντιμετώπιση εντόμων

Υλικά - δοσολογίες :

- φρέσκια τσουκνίδα ή 200 γρ αποξηραμένης
- 10 μέρη νερού

Παρασκευή διαλύματος:

Μέσα σε ένα δοχείο ρίχνουμε ένα μέρος τσουκνίδας φρέσκιας (ή 200 γρ. αποξηραμένης) και 10 μέρη νερού. Ανακατεύουμε καλά ώστε η τσουκνίδα να σκεπαστεί με νερό. Αφήνουμε το μίγμα 14 έως 24 ώρες το περισσότερο, ανάλογα με την θερμοκρασία της εποχής. Σουρώνουμε το μίγμα που έχουμε και αμέσως ραντίζουμε τα προσβεβλημένα φυτά από μελίγκρες.

Καυτερή πιπεριά

Υλικά - δοσολογίες :

- 5 πιπεριές σε μικρά κομμάτια
- 1lt νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Κόβουμε 5 πιπεριές σε μικρά κομμάτια και τις ρίχνουμε σε 1lt νερό για ένα βράδυ. Την επομένη σουρώνουμε το δ/μα, το οποίο είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για την αντιμετώπιση της ακρίδας, της βρωμούσας και άλλων βλαβερών εντόμων

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Αρτεμισία ή Αψιθιά

Υλικά - δοσολογίες :

- 300 γρ φυτού
- 10 λίτρα νερού

Παρασκευή διαλύματος:

Παίρνουμε 300 gr φυτού και τα τοποθετούμε σε 10 λίτρα ζεστό νερό για 20 λεπτά. Το παρασκεύασμα που παίρνουμε μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά από αραίωση 1:3

Για την φυτοπροστασία πιο δραστικά είναι τα επάνω φύλλα με τα στελέχη τους όταν μαζεύονται λίγο πριν την ανθοφορία ή μόλις αρχίζει.

Το υγρό παρασκεύασμα από αρτεμισία ή αψιθιά χρησιμοποιείται ως εντομοαπωθητικό και είναι κατάλληλο για αφίδες, ακάρεα, κάμπιες και μυρμήγκια.

Φτέρη

Υλικά - δοσολογίες :

- 10 γρ φυτού
- 1 λίτρο νερού

Παρασκευή διαλύματος:

Με τη φτέρη αυτή φτιάχνουμε ένα παρασκεύασμα για ψώρες και αφίδες (μελίγκρες) ως εξής: Ψιλοκόβουμε τις φτέρες και τις ρίχνουμε σε ένα δοχείο με νερό. Για κάθε λίτρο νερό χρησιμοποιούμε 10γρ. ψιλοκομμένη φτέρη. Κλείνουμε το δοχείο και το αφήνουμε έτσι για 14 μέρες.

Οικολογικές παγίδες για δάκο

Τις παγίδες για τον δάκο της ελιάς μπορούμε να τις φτιάξουμε και μόνοι μας με πλαστικά μπουκάλια νερών ή αναψυκτικών, κάνοντας τους 5-6 τρύπες προς το πάνω μέρος των μπουκαλιών με μια πρόκα για να εισχωρούν από εκεί τα έντομα.

Διάλυμα ελκυστικό για τον δάκο

Υλικά - δοσολογίες :

1^ο διάλυμα

- 20 γραμμάρια λίπασμα νιτρικής αμμωνίας (21-0-0)
- 1 λίτρο νερού

Παρασκευή διαλύματος:

Διαλύουμε 2 κουταλιές της σούπας ή 20 γραμμάρια λίπασμα νιτρικής αμμωνίας (21-0-0), σε ένα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

λίτρο νερό και γεμίζουμε τα μπουκάλια μας μέχρι τα $\frac{3}{4}$ ή μέχρι κάτω από τις τρύπες που έχουμε κάνει. Τα έντομα που μπαίνουν μέσα είναι πολύ δύσκολο να ξαναβγούν και συνήθως πνίγονται σε λίγη ώρα. Την παγίδα την κρεμάμε στην ανατολική μεριά του δέντρου.

2^ο διάλυμα

- 4% θειική αμμωνία
- 2% βόρακα
- 60 cc γλυκερίνη

Μαγειρική σόδα (όξινο ανθρακικό νάτριο)

Υλικά - δοσολογίες :

- 1 κουταλιά σούπας μαγειρική σόδα
- 1 κουταλιά φυτικό λάδι
- 4 λίτρα νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Προσθέτουμε 1 κουταλιά σούπας μαγειρική σόδα και 1 κουταλιά φυτικό λάδι σε 4 λίτρα νερό και ανακατεύουμε.

Προσθέστε μερικές σταγόνες υγρό ή εντομοκτόνο σαπούνι στο μίγμα για να βοηθήσει να εξαπλωθεί πιο ομοιόμορφα στα φύλλα.

Ψεκάζουμε τα μολυσμένα φυτά, συμπεριλαμβανομένων και των κάτω φύλλων. Το χρησιμοποιούμε για τη θεραπεία μυκήτων των φυτών, του ωίδιου και της μαύρης κηλίδωσης.

Εντομοκτόνο για καταπολέμηση ασθενειών και εντόμων

Υλικά - δοσολογίες :

- 1,5 κουταλιά της σούπας μαγειρική σόδα
- 1 κουταλιά σούπας εντομοκτόνου σαπουνιού
- 1 κουταλιά σούπας φυτικό λάδι

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

- 1 κουταλιά σούπας ξύδι
- 4 λίτρα νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Ανακατεύουμε τη μαγειρική σόδα, το σαπούνι και το λάδι σε μία κούπα νερό. Προσθέτουμε στο τέλος το ξύδι.

Βάζουμε το μίγμα σε ένα ψεκαστήρα και προσθέστε το υπόλοιπο νερό.

Ανακατεύουμε καλά και ψεκάζουμε όλο το φυτό, στην πάνω αλλά και στην κάτω μεριά των φύλλων.

Καταπολεμά τις μυκητιάσεις και τη μαύρη κηλίδα

Ψεκάζουμε κάθε εβδομάδα για την καταπολέμηση των εντόμων και των ασθενειών.

Πολυκόμπι (πολυτρίχι, κοντυλόχορτο)

Υλικά - δοσολογίες :

- Ένα λίτρο καυτό νερό
- 30 γρ ψιλοκομμένο πολυκόμπι
- Ένα λίτρο κρύο νερό
- Ένα σουρωτήρι

Παρασκευή διαλύματος:

Βράζουμε το νερό και όταν φτάσει σε σημείο βρασμού το βγάζουμε από την φωτιά, ρίχνουμε το πολυκόμπι και ανακατεύουμε. Μετά από μισή ώρα σουρώνουμε το διάλυμα και το ρίχνουμε στο κρύο νερό οπότε έχουμε δύο λίτρα ψεκαστικού διαλύματος.

Με αυτό ψεκάζουμε για ωίδιο, αλτερνάρια, σκωριάσεις.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Αφέψημα καλέντουλας

Υλικά - δοσολογίες :

- 1 κιλό φρέσκα φύλλα καλέντουλας
- 10 λίτρα ζεστό νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Μέσα σ' ένα πλαστικό ή γυάλινο σκεύος (όχι μεταλλικό), που να κλείνει ερμητικά, τοποθετούμε 1 κιλό φρέσκα φύλλα καλέντουλας και 10 λίτρα νερού. Μετά από 2 – 3 ημέρες, φιλτράρουμε και στην συνέχεια αραιώνουμε το εκχύλισμα σε ποσοστό 10% (δηλαδή σε 10 λίτρα νερού ένα λίτρο εκχυλίσματος).

Αυτό το διάλυμα, καταπολεμά τους νηματώδες (μικρά σκουλήκια που ζουν στο έδαφος ή νηματώδεις σκώληκες) και επίσης αυξάνει την ευρωστία των φυτών.

Βορδιγάλειος πολτός

Υλικά - δοσολογίες :

- 100 γραμ. γαλαζόπετρα
- 100 γραμ. ασβέστη σβησμένο (πολτός)
- 10 λίτρα νερό
- εντομοκτόνο σαπούνι 150-200 γραμμάρια
- πεχαμετρικό χαρτί

Παρασκευή διαλύματος:

Διαλύουμε 100gr γαλαζόπετρας (θειικός χαλκός) μέσα σε ένα δοχείο ξύλινο ή πλαστικό, που να έχει 5 κιλά νερό. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση μεταλλικών δοχείων, γιατί τα τρυπάει ο θειικός χαλκός.

Σε άλλο δοχείο ανακατεύουμε 100gr σβησμένο ασβέστη με 5 κιλά νερό και φτιάχνουμε γάλα της ασβέστου. Κατόπιν χύνουμε το γάλα της ασβέστου λίγο - λίγο στο διάλυμα του θειικού χαλκού και ανακατεύουμε καλά μέχρι το PH του διαλύματος να γίνει σχεδόν ουδέτερο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Για να κολλάει καλύτερα στα φυτά που ψεκάζουμε, βάζουμε και λίγο σαπούνι 150-200 γραμμάρια. Μερικές φορές βάζουμε και διάλυμα (κολλοειδές) θειαφίου και έτσι το φάρμακο γίνεται πιο δυνατό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για περισσότερες ασθένειες των φυτών. Το διάλυμα έχει χρώμα ασπρογάλαζο, όπως περίπου το χρώμα του ουρανού.

Ο βορδιγάλειος πολτός πρέπει να χρησιμοποιείται την ίδια μέρα που θα παρασκευασθεί, γιατί όσο μένει, χάνει τις αρχικές του ιδιότητες και μπορεί να κάψει τα φυτά. Ποτέ δεν ψεκάζουμε σε περιόδους με υψηλές θερμοκρασίες. Είναι δηλητήριο και πρέπει να παίρνονται πάντα οι ανάλογες προφυλάξεις.

Φτέρη

Υλικά - δοσολογίες :

- 10 γρ φυτού
- 1 λίτρο νερού

Παρασκευή διαλύματος:

Με τη φτέρη φτιάχνουμε ένα παρασκεύασμα για αφίδες (μελίγκρες) ως εξής: Ψιλοκόβουμε τις φτέρες και τις ρίχνουμε σε ένα δοχείο με νερό. Για κάθε λίτρο νερό χρησιμοποιούμε 10γρ. ψιλοκομμένη φτέρη. Κλείνουμε το δοχείο και το αφήνουμε έτσι για 14 μέρες.

Σουρώνουμε το μίγμα που έχουμε και αμέσως ραντίζουμε τα προσβεβλημένα φυτά.

Χαμομήλι

Υλικά - δοσολογίες :

- 50 gr αποξηραμένα άνθη χαμομηλιού
- 10 λίτρα ζεστό νερό

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Παρασκευή διαλύματος:

Παίρνουμε 50gr αποξηραμένα άνθη χαμομηλιού και τα τοποθετούμε σε 10 λίτρα ζεστό νερό για περίπου 20 λεπτά. Μετά από αυτό το χρονικό διάστημα το υγρό μας είναι έτοιμο για χρήση.

Τα αιθέρια έλαια που περιέχονται στα άνθη του χαμομηλιού, η απίνη και το σαλικυλικό οξύ, έχουν δυναμωτικές ιδιότητες για τα κηπευτικά. Ακόμη, το υγρό παρασκεύασμα από χαμομήλι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν αντιμυκητιασικό φάρμακο για τα φυτά.

Ξύδι

Υλικά - δοσολογίες :

- 1 κουταλιά φυσικό ξύδι
- 1 λίτρο νερό

Παρασκευή διαλύματος:

Χρησιμοποιούμε το ξύδι για τη θεραπεία πολλών ασθενειών των φυτών, συμπεριλαμβανομένης της σκωρίασης, του μελανού σημείου και της μυκηττίας (περονόσπορου).

Αναμειγνύουμε 1 κουταλιά φυσικό ξύδι σε 1 λίτρο νερό

Ψεκάζουμε με το διάλυμα τις προσβεβλημένες περιοχές των φυτών νωρίς το πρωί ή το βράδυ, όταν οι θερμοκρασίες είναι χαμηλές και δεν υπάρχει άμεσο φως.

Μικρές συμβουλές οικιακής φυτοπροστασίας

- **Κανέλα:** αν μ' ένα κουταλάκι την απλώσουμε στην επιφάνεια του χώματος η κανέλα προστατεύει τα σπορόφυτα από **μυκητολογικές προσβολές**.
- **Μουστάρδα** (σιναπόσπορος τριμμένος): Όταν στο χώμα παρατηρήσουμε **λευκά χοντρά σκουλήκια**, μ' ένα κουταλάκι απλώνουμε μια στρώση στο χώμα και ποτίζουμε.
- **Γάλα:** το γάλα σε αραιώση 9 προς 1 (100g γάλα σε 1kg νερό) αποτελεί ένα αποτελεσματικό σκεύασμα για την αντιμετώπιση του **ωίδιου και της μαύρης κηλίδωσης της τριανταφυλλιάς**.
- Για να αποφύγετε την εισβολή των **μυρμηγκιών**, φυτέψτε **λεβάντες**, γιατί μισούν το άρωμά της. Επίσης, δεν τους αρέσει η μυρωδιά από **μπαχαρικά** και ποτέ δεν θα διασχίσουν μια γραμμή από σκόνη κάρυ ή πιπέρι καγιέν.
- Ορισμένα φυτά όπως τα **ροδόδεντρα, οι καμέλιες, οι γαρδένιες** αγαπούν το **σίδηρο**. Βάλτε **καρφιά σε νερό** να σκουριάσουν και φυτέψτε τα κοντά στις ρίζες των λουλουδιών
- Επίσης, αν προσπαθείτε να αυξηθούν **τα τριαντάφυλλα** ή οποιοδήποτε άλλο φυτό που απαιτεί άφθονο κάλιο, θάψτε μια **φλούδα μπανάνας** ανάμεσα στις ρίζες. Θα βοηθήσει το φυτό στην ανάπτυξη και στην αντίστασή του στις ασθένειες.
- Για να κρατήσετε τους **γυμνοσάλιαγκες** μακριά, ρίξτε **θαλασσινά κοχύλια ή κελύφη από φιστίκια και καρύδια**. Δεν μπορούν να συρθούν σε ανώμαλες επιφάνειες

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

- Τα **αγριοκρέμμυδα** όταν φυτρώσουν στις ρίζες των οπωροφόρων εξαφανίζουν τα **βλαβερά σκουλήκια** από αυτές.
- Ο **βασιλικός** με το άρωμά του μπορεί να απομακρύνει διάφορα **έντομα και τρωκτικά**.
- Ο διασκορπισμός **στάχτης** στο λαχανόκηπο μας παρέχει προστασία από τα **σαλιγκάρια**.
- Η **σκόνη από τσόφλια αυγών απωθεί τα μυρμήγκια**.
- **Μπύρα: Σε κουτάκια** παραχωμένα ίσα με το έδαφος, προσελκύονται από τη μυρωδιά της τα **σαλιγκάρια** και πέφτουν στο βαθύ κουτί.
- **Πριονίδια:** Ξηρά πριονίδια σκορπάμε γύρω από τα μικρά λάχανα. Έτσι προστατεύουμε τα φυτά από τα **σαλιγκάρια**.
- Σπορά **κατιφέδων:** Δίπλα σε λαχανικά. Είναι αποτελεσματικά στην καταπολέμηση των **νηματωδών**.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ▶ Δεν μπορούμε να εγγυηθούμε για την αποτελεσματικότητά των συνταγών αυτών.
- ▶ Σας συνιστούμε να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά την προετοιμασία, το χειρισμό, τη χρήση και την αποθήκευση φυτοφαρμάκων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών “σπιτικών φυτοφαρμάκων”. Ορισμένα προϊόντα μπορεί να είναι επικίνδυνα, ακόμα και αν είναι φυσικά.
- ▶ Προστατέψτε τον εαυτό σας φορώντας γάντια, προστατευτικά γυαλιά και μακριά ρούχα. Κατά προτίμηση να χρησιμοποιήσετε ειδικά μέσα (δοχεία, ψεκαστήρα, κτλ) κατά την προετοιμασία, την αποθήκευση και εφαρμογή των σπιτικών αυτών εντομοκτόνων. Μαρκάρετε σωστά τα δοχεία στα οποία φυλάτε τα φυτοφάρμακα στο σπίτι ή στο σχολείο και να τα κρατήσετε μακριά από τα παιδιά.
- ▶ Πριν τα εφαρμόσετε πάνω στα φυτά, δοκιμάστε τα πρώτα σε μερικά φύλλα και περιμένετε 24 με 48 ώρες, για τον έλεγχο οποιαδήποτε μορφής συμπτωμάτων φυτοτοξικότητας (Αποχρωματισμός, κηλίδες, μαρασμός, αποξήρανση, πτώση των φύλλων, κλπ.). Εάν παρατηρήσετε τέτοια συμπτώματα, να μην ψεκάσετε το συγκεκριμένο διάλυμα στα φυτά σας.
- ▶ Αποφύγετε τη εφαρμογή των φυτοφαρμάκων σε συνθήκες δυνατού ανέμου, δυνατής ηλιοφάνειας, κατά τη διάρκεια ενός ζεστού καιρού ή συνθηκών ξηρασίας.
- ▶ Τα σπιτικά αυτά φυτοφάρμακα δεν είναι επιλεκτικά (δεν έχουν δράση για συγκεκριμένα έντομα) έτσι μπορεί να σκοτώσουν τόσο τους ωφέλιμους οργανισμούς όσο και τα παράσιτα.
- ▶ Τα εντομοκτόνα όπως τα **βοτανικά και τα οικιακά σπρέι από σαπούνια και λάδια δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται κάτω από οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:**
 - Στην βροχή
 - Όταν φυσάει
 - Σε έντονη ηλιοφάνεια
 - Στην μέση ζεστών, ξηρών ημερών
 - Όταν αναμιγνύεται με μη συμβατά υλικά

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

- Σε ανοιχτά λουλούδια, όταν είναι παρούσες οι μέλισσες
- Όταν το φυτό υποφέρει από υγρασία (υπερβολική ή πολύ λίγη)
- Όταν το φύλλο είναι υγρό με δροσιά

ΠΗΓΕΣ:

1. **ΠΑΝΑΓΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ** «ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΧΩΡΙΣ ΧΗΜΙΚΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ, ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΓΕΜΑΤΟ ΥΓΕΙΑ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΦΥΣΗ», ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΗΣ
2. www.ftiaxno.gr
3. http://biokipos.blogspot.gr/2011/08/blog-post_30.html
4. http://fytosymvoules.blogspot.gr/2011/05/blog-post_9867.html
5. <http://triton.chania.teicrete.gr/loipaepaideutprogrammapotoCD.html>